

Weerbaarheid in de zorg

1.Urgentie, 2.verkenning, 3.verbinding

Henk Bril (VGGM)

Deel 1: Urgentie (waar vandaan?)

Stel Nederland..

- raakt betrokken bij een **militair conflict** in **Oost-Europa**;
- zal moeten voldoen aan haar **bondgenootschappelijke verplichtingen**;
- zal rekening moeten houden met vijandelijke aanvallen met bijv. **lange afstandswapens**;
- wordt geconfronteerd met een significante **hybride dreiging** (o.a. desinformatie, cyber, sabotage, spionage), in aanloop van een conflict en tijdens het conflict;
- krijgt een **voornamen functie in de doorvoer van troepen en materieel** en
- krijgt te maken met **langdurige verstoring** van de **economie en samenleving**.

Vertrouwelijk

8

Mogelijke effecten

- Langdurige uitval stroom, internet en betalingsverkeer;
- Verstoring water- en voedselvoorziening;
- Zorg en opvang van gewonden;
- Evacuaties en vluchtelingenstroom;
- Sociale instabiliteit (desinformatiecampagnes);
- Druk op logistiek en transport (doorvoer van troepen en militaire materieel);
- Verdringing op inzet van mensen en middelen.

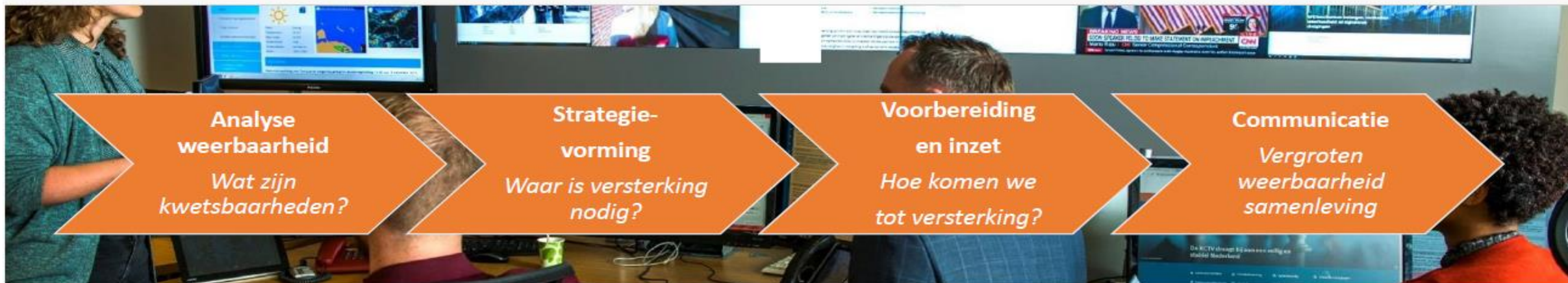

Vertrouwelijk

Wat moeten we kunnen?

Wat moeten we als Nederland kunnen om voorbereid te zijn op een militaire dreiging?

1. **Een parate en veerkrachtige samenleving** (bijv. handhaving openbare orde met beperktere middelen, communicatie, burgerhulpverlening, voorzien in schuilplaatsen, versterkte samenwerking maatschappelijke partners);
2. **Het beschermen van vitale en andere belangrijke processen in de maatschappij;** (bijv. continuïteit van energie, onderwijs, zorg en transport);
3. **Het overeind houden van de Nederlandse democratie, rechtstaat en overheid;** (bijv. continuïteit van openbaar bestuur, lokale dienstverlening en opvang vluchtelingen);
4. **Een weerbare economie;** (bijv. omgaan met schaarste, schokken in de werkgelegenheid en investeringen opvangen, continueren van financiële uitkerings- en belastingsysteem);
5. **Het beschermen en verdedigen van het eigen en bondgenootschappelijk grondgebied;** (bijv. ruimte voor defensie, *Host Nation Support*, beschermen tegen cyber aanvallen, versterkte civiel-militaire samenwerking, inzicht capaciteiten mensen/middelen);
6. **Het waarborgen van civiele ondersteuning aan de krijgsmacht bij de uitoefening van de militaire taak;** (bijv. versterkte samenwerking met private partners).

Er wordt gewerkt aan:

- Uitvoering geven aan de Veiligheidsstrategie voor het Koninkrijk der Nederlanden
- Landelijke Crisisplannen: Landelijk Crisisplan Militaire Dreiging
- Nationaal Defensie Plan
- Oefeningen (CMX25 / PACE)
- Landelijke Agenda Crisisbeheersing
- Uitwerking van de NAVO weerbaarheidsdoelen
- Risico- en crisiscommunicatie (o.a. intensivering communicatieaanpak)

Veiligheidsstrategie
voor het Koninkrijk der Nederlanden

Landelijke Crisisplannen

Luchtvaart-
ongevallen

Hoogwater &
Overstromingen

Digitaal

Extreem Geweld
& Terrorisme

Militaire
Dreigingen

Departementale Crisisplannen (bijv. *National Defense Plan*)

Regionale en lokale Crisis-planvorming

Aanpassing / aanvulling regionaal risicoprofiel / plannen?

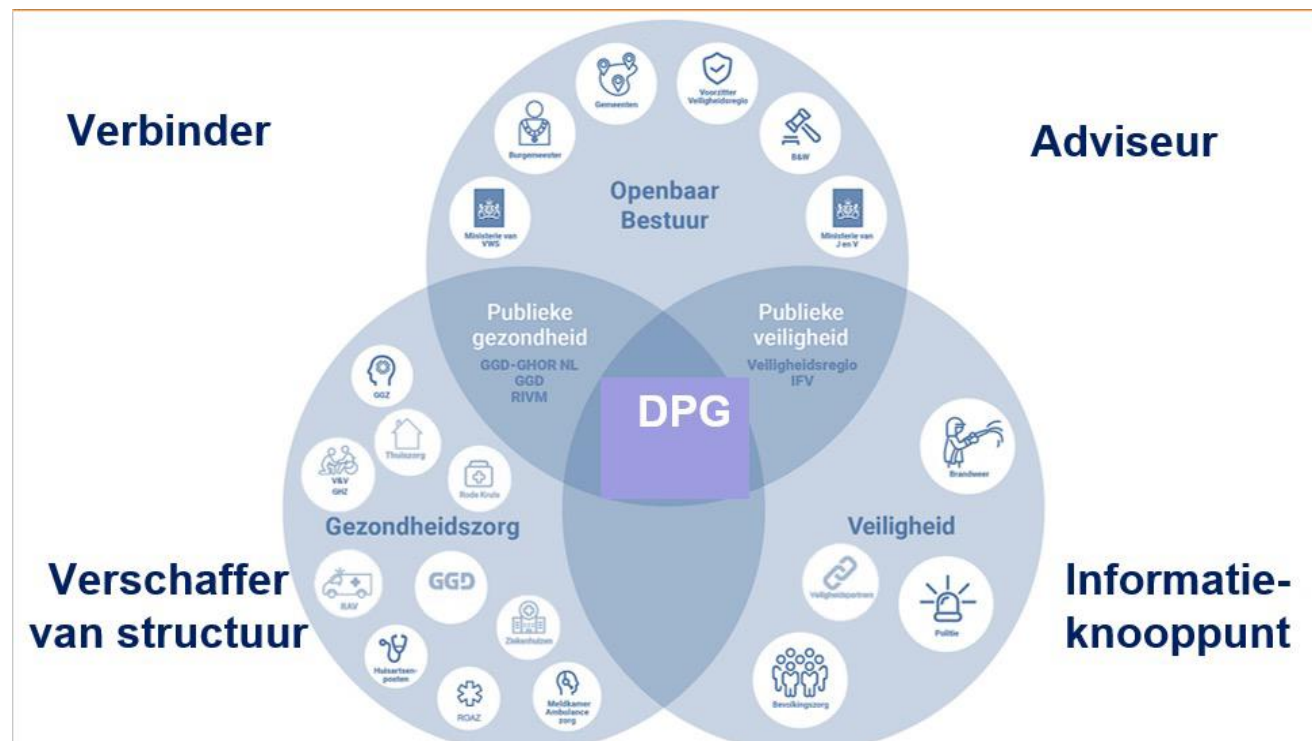
Deel 2: Verkenning (wat is er al?)

Van militaire dreiging naar multi-crisis weerbaarheid

- Militair/hybride dreiging toont urgentie
- Opgave is **all-hazards**: hoogwater, energie-/stroomuitval, cyber
- Crises vaker multi, chronisch, sluimerend → systeemontwrichting
- DPG–GHOR als verbinder tussen zorg, bestuur en veiligheid

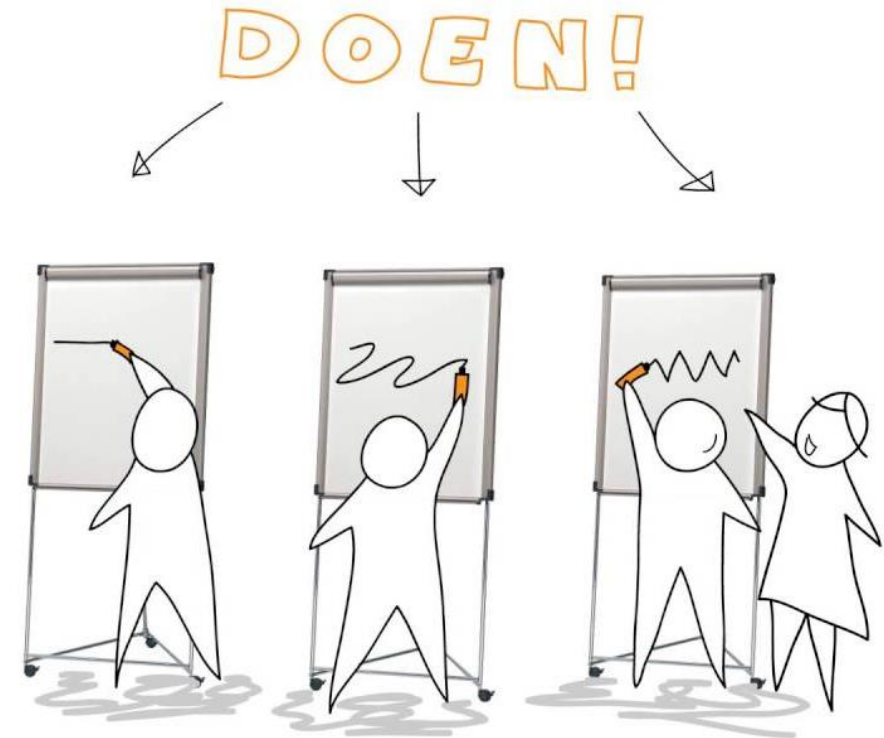

DPG: 3 werelden

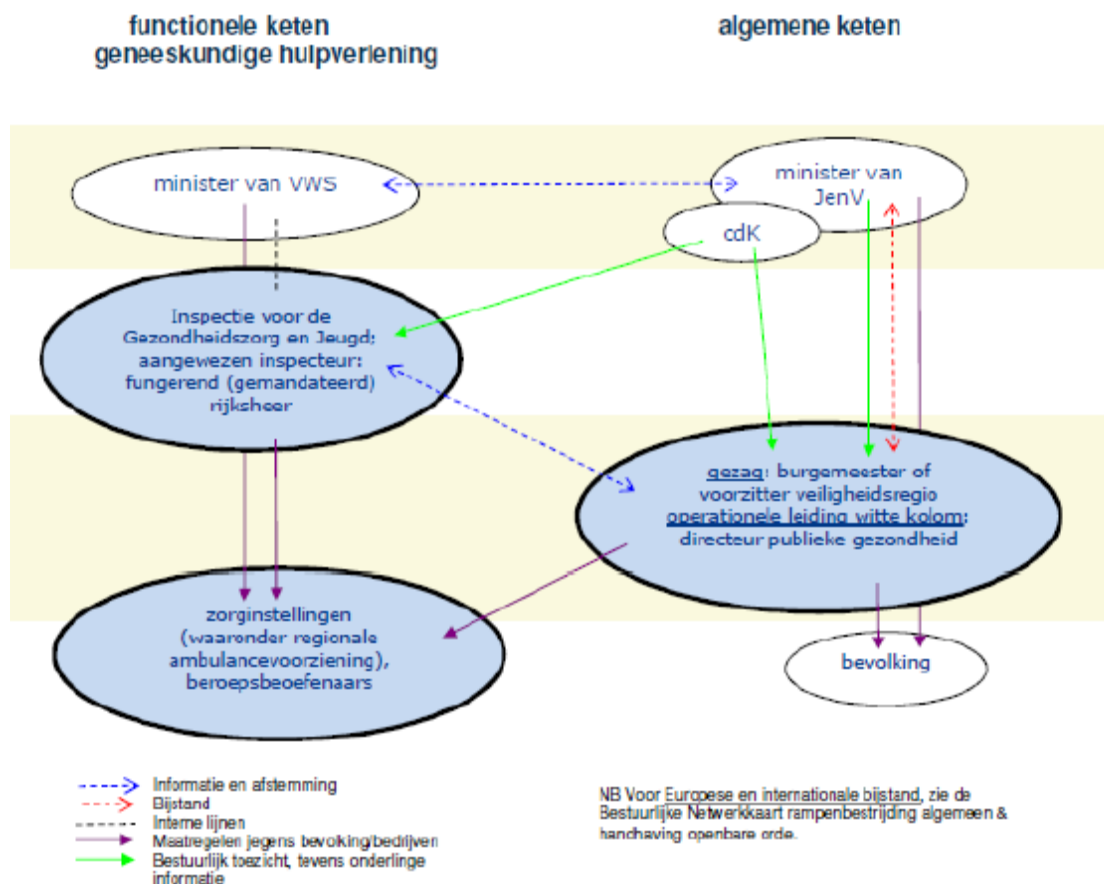

Verkenning rol DPG

- DPG als directeur van de GGD
- DPG als directeur van de GHOR
- DPG tijdens bovenregionale crises

De bestuurlijke puzzel

Bevoegdheden en sturing versnipperd:
Wvr, Wpg, Wkkgz/AMvB acute zorg

Doorzettingsmacht bij niet-infectiecrises
vaak onduidelijk

Handreikingen en basis planvorming
(vb. ROAZ-DPG, GGB, LCP-I en LCP-MD) geven richting, maar generieke verankering ontbreekt

Grootschalig en Bijzonder Geneeskundig Optreden (GBGO)

- **Generieke landelijke planvorming opschaling**
- **Crisiseffecten in zorgketen:** schaarste, verdringing en cascade-effecten.
- **GBGO:** doorontwikkeling van GGB
- **Aanvullend op bestaande structuren**
- **Bestuurlijke borging**
- **RoI DPG/GHOR:** expliciet borgen in lauwe en warme fase → legitimiteit en slagkracht.

Thema: Schaarste

Probleem	Knelpunt	Mogelijke maatregelen	Betrokken partijen/actiehouders
Te hoge patiënten aanbod i.r.t. beschikbare zorg (in domein acute zorg en niet-acute zorg).	- Onvoldoende capaciteit - Patiënten doorstroom staat onder druk	- Prioriteren van zorg - Creëren van extra bedden	- Ministeries - Zorginstellingen - Koepelorganisaties - Rode Kruis
Type patiënt: er is mogelijk specifieke medische expertise nodig.	Er is onvoldoende capaciteit op een specifiek specialisme	- Capaciteit van elders (buitenland?) - Gebruik nationale zorgreserve	- Zorginstellingen - Koepelorganisaties
Verhoogde vraag naar medicatie en (beschermings-) middelen.	- Onvoldoende medicatie beschikbaar - Onvoldoende (beschermings-) middelen beschikbaar - Aanlevering van medicatie of (beschermings-) middelen stagneert	- Preventieve inkoop en opslag van medicatie en/ of (beschermings-) middelen - Prioritering uitlevering van medicatie en middelen	- Zorginstellingen - Rode Kruis - GGD - Apothekers
Effecten op langdurige zorg.	- Onvoldoende capaciteit - Patiënten doorstroom staat onder druk	- Prioriteren van zorg - Creëren van extra bedden	- Zorginstellingen acute zorg - VVT - GGZ

Generieke planvorming opgeschaalde geneeskundige zorg

Voorbeeld maatregelenmatrix:

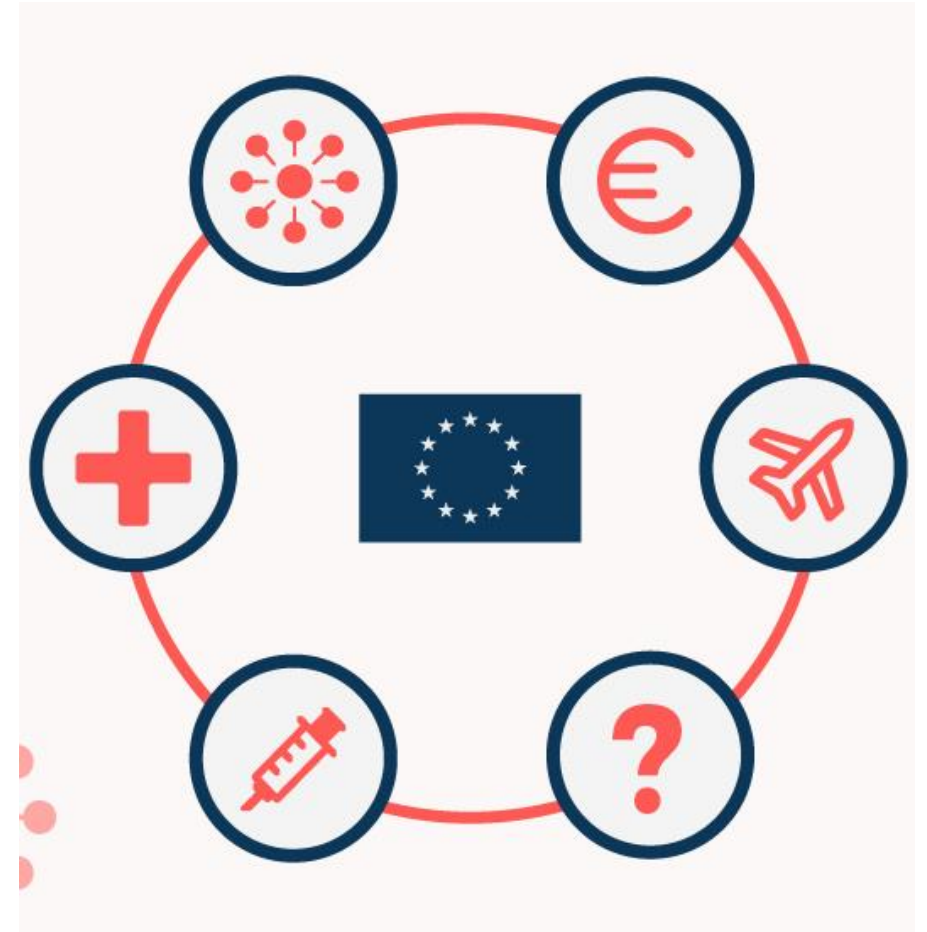
- Effecten in de geneeskundige keten bij ieder scenario:
 - Schaarste (mensen en middelen);
 - Verdringingseffecten (invloed op reguliere zorg);
 - Cascade effecten;
- Ontwikkeling van maatregelenmatrix gebaseerd op bestaande crisismechanisme;
- Vroegtijdig in kaart brengen van mogelijke knelpunten en betrokken actoren in geneeskundige domein;
- (Bestuurlijke) besluitvorming en informatiemanagement vormen ook een onderdeel van generieke planvorming.

Thema: Schaarste			
Probleem	Knelpunt	Mogelijke maatregelen	Betrokken partijen/actiehouders
Te hoge patiënten aanbod i.r.t. beschikbare zorg (in domein acute zorg en niet-acute zorg).	▪ Onvoldoende capaciteit ▪ Patiënten doorstroom staat onder druk	▪ Prioriteren van zorg ▪ Creëren van extra bedden	▪ Ministeries ▪ Zorginstellingen ▪ Koepelorganisaties ▪ Rode Kruis
Type patiënt: er is mogelijk specifieke medische expertise nodig.	▪ Er is onvoldoende capaciteit op een specifiek specialisme	▪ Capaciteit van elders (buitenland?) ▪ Gebruik nationale zorgreserve	▪ Zorginstellingen ▪ Koepelorganisaties
Verhoogde vraag naar medicatie en (beschermings-) middelen.	▪ Onvoldoende medicatie beschikbaar ▪ Onvoldoende (beschermings-) middelen beschikbaar ▪ Aanlevering van medicatie of (beschermings-) middelen stagneert	▪ Preventieve inkoop en opslag van medicatie en/ of (beschermings-) middelen ▪ Prioritering uitlevering van medicatie en middelen	▪ Zorginstellingen ▪ Rode Kruis ▪ GGD ▪ Apothekers
Effecten op langdurige zorg.	▪ Onvoldoende capaciteit ▪ Patiënten doorstroom staat onder druk	▪ Prioriteren van zorg ▪ Creëren van extra bedden	▪ Zorginstellingen acute zorg ▪ VVT ▪ GGZ

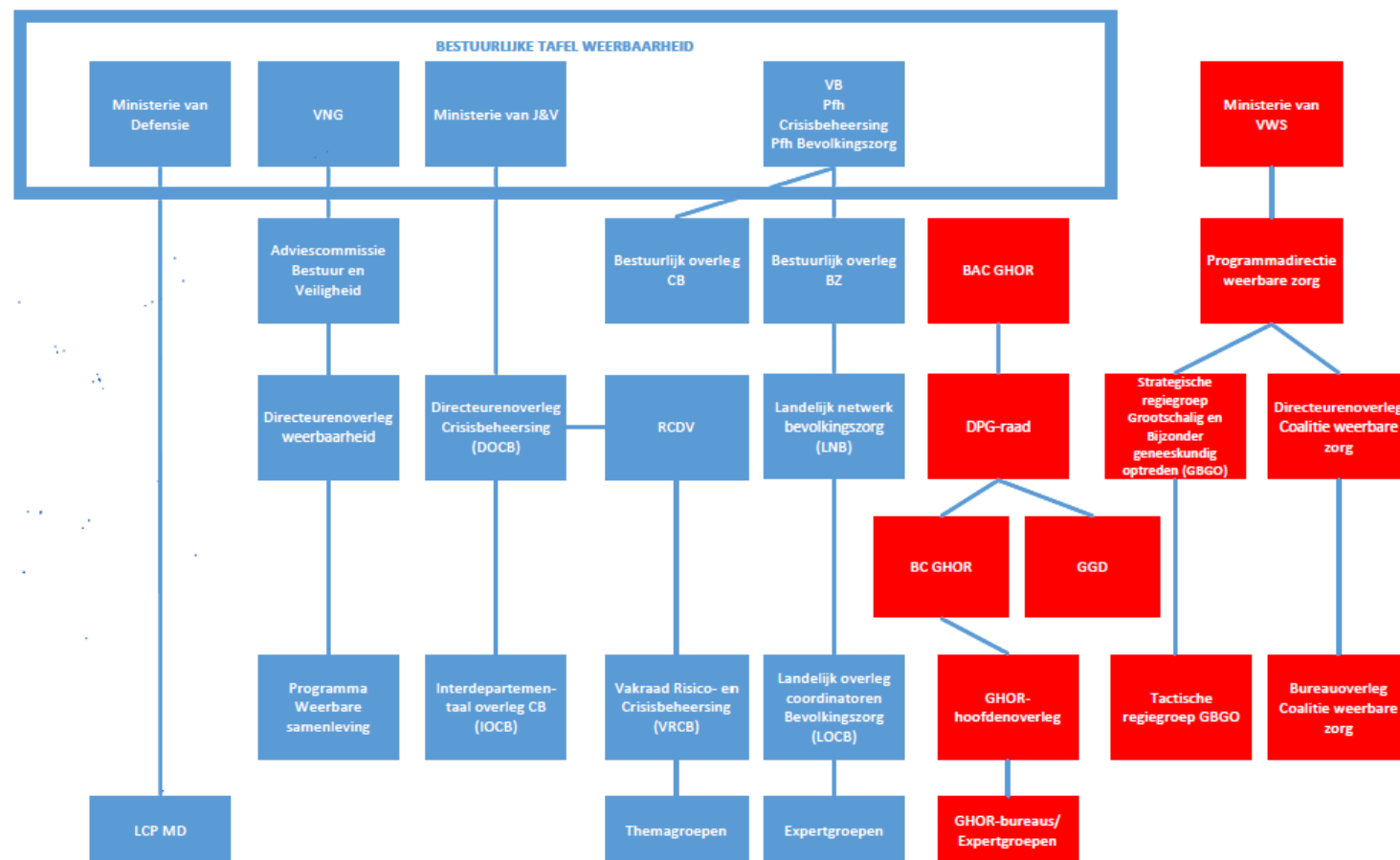
Deel 3: Verbinden (wat te doen?)

Urgentie: dreigingen zijn er nu

- Toenemende kans op langdurige, bovenregionale crises
- COVID-19 liet zien: verdringing, uitstel, noodzaak bovenregionale coördinatie
- Structuur sterk bij flitsrampen, ontoereikend bij systeemdruk
- Versnipperde bevoegdheden en samenwerkingsafspraken vergroten risico's

Governance weerbaarheid

Coalitie Weerbare Zorg

- Coalitie van acute zorgpartijen, incl. VWS PD Weerbare Zorg
- Gezamenlijk initiatief van NFU, NVZ, LNAZ, GGD/GHOR, UMCU
- Richt zich op zorgcontinuïteit in alle sectoren: acute, langdurige en publieke gezondheid
- Programma Weerbaar Wit
- Stuurgroep en programmaraad: brede borging vanuit zorg en bestuur

Verbinding

- Verticaal:
 - tussen rijk en regio
 - Tussen nationale en regionale thema's
- Horizontaal:
 - tussen zorginstellingen in de regio (keten)
 - Tussen crisiswereld en preventiewereld

Verbinding rijk-regio

- Overheid

- Bijv. campagne 'Denkvooruit.nl'
- Noodsteunpunten

- Instellingen

- Hulpmiddel van branche organisatie

- Burgers

- 72 uurs zelfredzaamheid
- Noodpakket

Verbinden nationale met regionale thema's

01

**Informatiebeeld en
getroffenenregistratie
IM (LOCC/ KCR2):**
uniform, landelijk

02

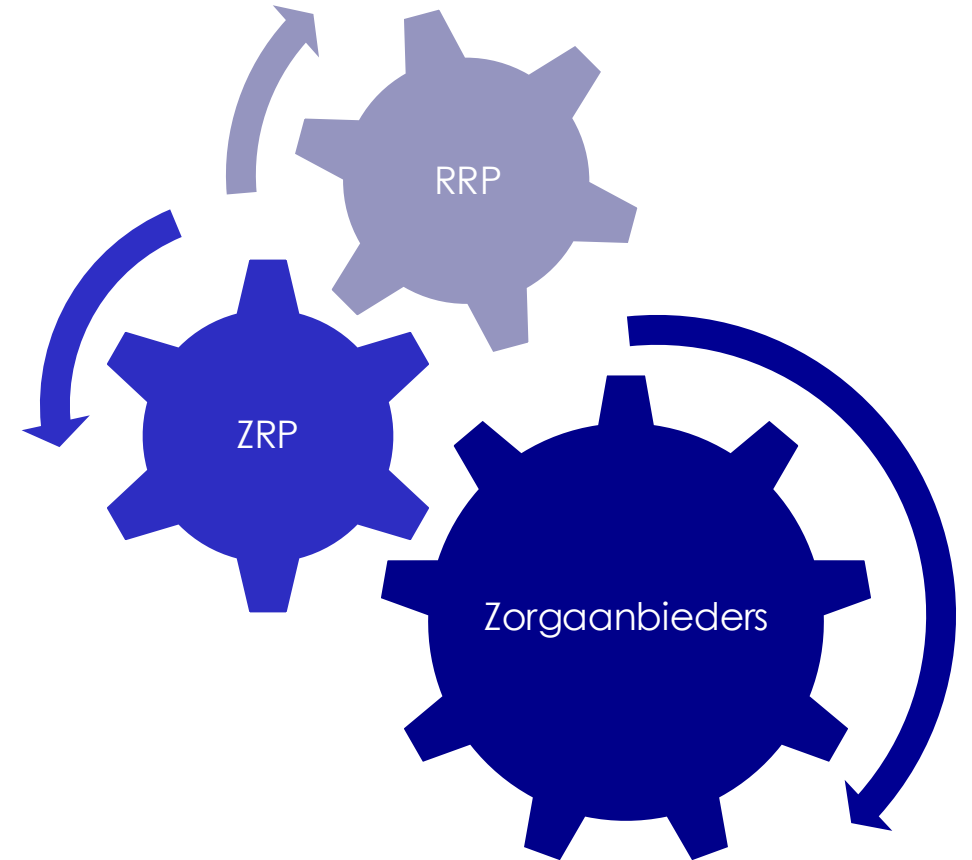
**(Boven)regionale
weerbaarheidsplanv
orming:** (keten)
samenwerkingsafspraken
en bestuurlijke
doorzettingslijnen

03

**Civiel-militair en
lokale verankering:**
afspraken over
aansluiting bij
(NAVO)HUBS en
noodsteunpunten

Samenhang Regionaal Risico Profiel en Zorg Risico Profiel

- Het RRP en ZRP beïnvloeden elkaar
- Versterking van het netwerk en ketenbewustzijn
- Werkt door in het opleidingsbeleid

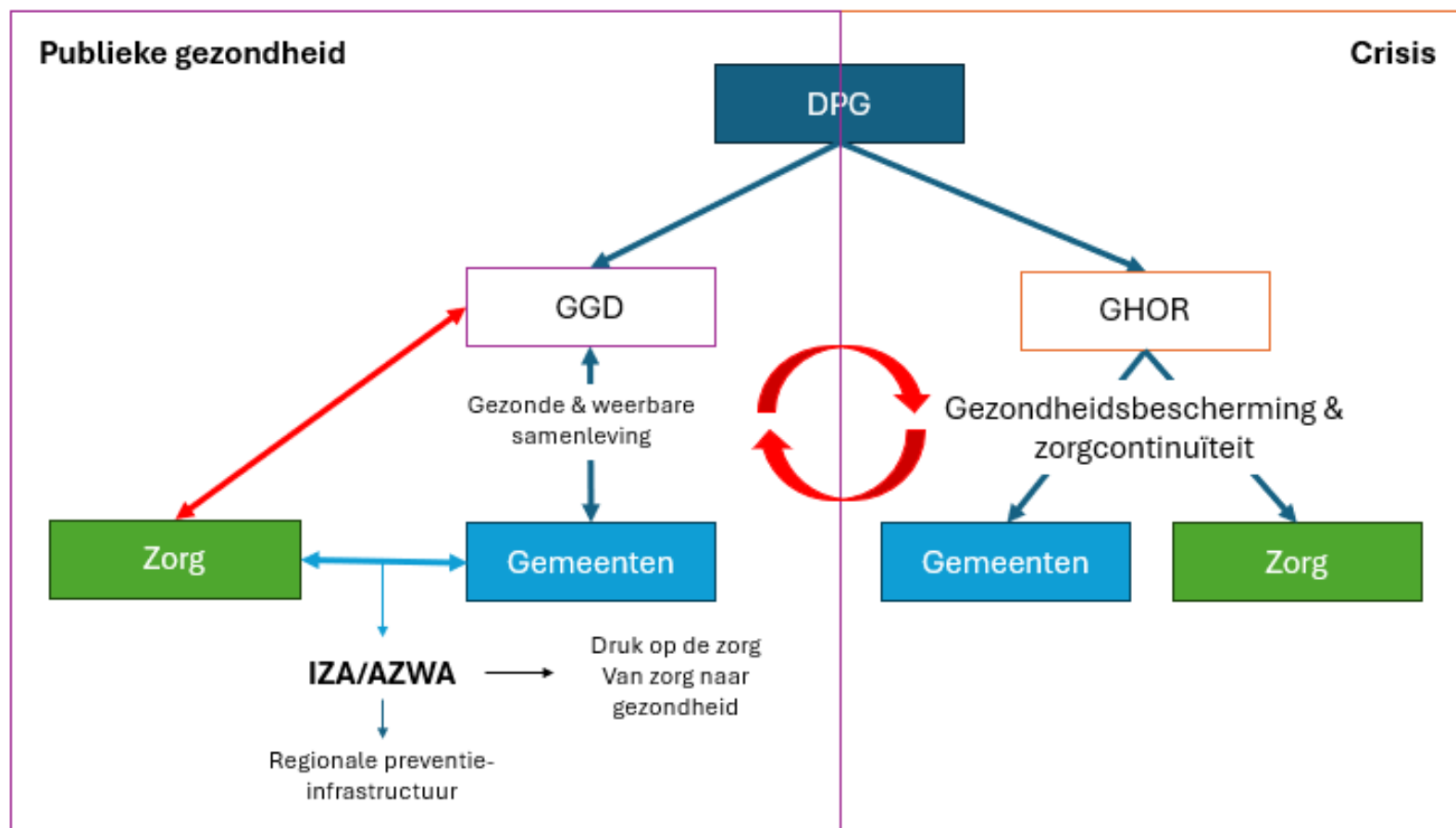
Verbinden met preventie en samenleving

Crisisparaatheid dichtbij de inwoner vraagt om een beweging van zorg naar sociaal domein (dichtbij de inwoner)

Gewenste situatie

Een vanzelfsprekende driehoekstructuur: DPG – Gemeenten – Zorg

Samen eigenaarschap nemen

“We build resilience every day, together with our loved ones, colleagues, friends, and neighbours.”

Vragen?